

Anglo American Exploration B.V.
c/o Anglo American Exploration B.V. Suomen
sivuliike
PL 38
99601 SODANKYLÄ

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Teerisuo 8 - 13

Hakija Anglo American Exploration B.V.
Amsterdam
Alankomaat

Yhteystiedot:
Anglo American Exploration B.V. Suomen sivuliike
PL 38
99601 SODANKYLÄ

Lisätietoja antaa:
Bo Långbacka p. 0400 114 930

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 4.6.2010 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Valtausoikeuksia on haettu yhdellä hakemuksella KaivNro 8979 alueille Teerisuo 1 - 24. Koska haetut alueet eivät muodosta yhtenäistä aluetta, kaivosviranomainen on jakanut hakemuksen seuraavasti: KaivNro 8979 Teerisuo 1; KaivNro 9232 Teerisuo 2 - 6; KaivNro 9233 Teerisuo 7; KaivNro 9234 Teerisuo 8 - 13; KaivNro 9235 Teerisuo 14 - 17; KaivNro 9236 Teerisuo 18; KaivNro 9237 Teerisuo 19 - 21; KaivNro 9238 Teerisuo 22; KaivNro 9239 Teerisuo 23; KaivNro 9240 Teerisuo 24.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 9.6.2010; 24.9.2010; 17.1.2013.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 13.7.2010 uudet kartat, esteettömyystodistus, tutkimussuunnitelma, tila-, pinta-ala- ja maanomistajatiedot
- 27.9.2010 tila-, pinta-ala- ja maanomistajatiedot
- 15.10.2010 kartat (6 kpl), maanomistajatiedot
- 22.1.2013 maanomistajien yhteystiedot, kaupparekisteriote
- 19.6.2013 paikkatietoaineisto sähköisenä

Hakemuksen käsittely

Hakija on samanaikaisesti hakenut valtausta usealle vierekkäin/lähekkäin sijaitsevalle alueelle.

Haetut alueet muodostavat yhden kokonaisuuden, joka käsitellään yhtenä hakemuksena. Samat henkilöt voivat olla asianosaisia samoin perustein usean alueen osalta. Hakijan toimittamassa esteettömyystodistuksessa, kaivoskivennäisiä koskevassa otaksumassa tai tutkimusten arvioitua määrää ja laatua koskevassa selvityksessä ei eritellä asioita yksittäisten valtausalueiden osalta. Haettu aluekokonaisuus käsitellään ja ratkaistaan yhdellä päätöksellä.

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Suomussalmi (777)

KaivNro 9234/1; valtausalueen nimi: Teerisuo 8

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
777-403-117-0	Särkkä	Alavuokki	9,92
777-403-139-2	Kuusisto	Alavuokki	6,54
777-403-152-2	Kotiaho	Alavuokki	17,94
777-403-152-4	Pihlaja	Alavuokki	3,81
777-403-152-8	Mäkelä	Alavuokki	5,05
777-403-152-9	Laurila	Alavuokki	2,11
777-876-1-0	Vuokin lohkokunta	Yhteiset vesialueet	0,21
		Yhteensä ha	45,58

KaivNro 9234/2; valtausalueen nimi: Teerisuo 9

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
777-874-1-0	Kuusamon yhteismetsä	Yhteismetsät	10,07
		Yhteensä ha	10,07

KaivNro 9234/3; valtausalueen nimi: Teerisuo 10

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
777-403-117-0	Särkkä	Alavuokki	3,18
777-403-139-2	Kuusisto	Alavuokki	9,22
777-403-152-8	Mäkelä	Alavuokki	6,59

777-874-1-0	Kuusamon yhteismetsä	Yhteismetsät	36,04
777-876-1-0	Vuokin lohkokunta	Yhteiset vesialueet	0,50
777-893-11-1	Suomussalmen valtionmaa	Valtion metsämaat	0,38
		Yhteensä ha	55,91

KaivNro 9234/4; valtausalueen nimi: Teerisuo 11

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
777-403-117-0	Särkkä	Alavuokki	5,18
777-403-139-2	Kuusisto	Alavuokki	19,06
777-874-1-0	Kuusamon yhteismetsä	Yhteismetsät	61,67
777-876-1-0	Vuokin lohkokunta	Yhteiset vesialueet	3,52
777-893-11-1	Suomussalmen valtionmaa	Valtion metsämaat	10,57
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 9234/5; valtausalueen nimi: Teerisuo 12

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
777-403-139-2	Kuusisto	Alavuokki	0,06
777-403-7-13	Kokkoniemi	Alavuokki	7,31
777-403-7-19	Rinne	Alavuokki	5,17
777-403-7-21	Salmela	Alavuokki	7,03
777-874-1-0	Kuusamon yhteismetsä	Yhteismetsät	74,78
777-876-1-0	Vuokin lohkokunta	Yhteiset vesialueet	3,18
777-893-11-1	Suomussalmen valtionmaa	Valtion metsämaat	2,47
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 9234/6; valtausalueen nimi: Teerisuo 13

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
777-403-177-1	Pitkäkoski	Alavuokki	11,72
777-403-177-3	Pikkarala	Alavuokki	14,03
777-403-5-4	Jumalinen	Alavuokki	12,68
777-403-7-21	Salmela	Alavuokki	6,94
777-874-1-0	Kuusamon yhteismetsä	Yhteismetsät	50,21
777-876-1-0	Vuokin lohkokunta	Yhteiset vesialueet	1,93
777-893-11-1	Suomussalmen valtionmaa	Valtion metsämaat	2,49
		Yhteensä ha	100,00

Valtausalueiden pinta-ala on yhteensä 411,56 ha.

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Haetut valtausalueet sijaitsevat Hallan paliskunnan poronhoitoalueella ja Teerisuo 12-13 -alueet osittain Natura-alueella (FI1200764).

Esteettömyystodistus

Hakemusasiakirjoissa on toimitettu todistus, jossa todetaan, että haetulla alueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n mukaisia valtauksen esteitä poislukien Teerisuo 8 alue, koska alueen sisälle jää metsästysmaja, joka on huomioitava rajauksissa.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kulta, kupari, muut platinametallit, nikkeli.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 22.3.2013 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 26.4.2013 saakka alueen kunnanvirastossa sekä Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 26.4.2013.

Koska Tukesilla ei ole ollut tiedossa varsinaisen kuulemisen aikana kaikkien maanomistajien yhteystietoja, on Tukes lähettänyt näille maanomistajille jälkikäteen ilmoituksen hakemuksesta. Mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 8.10.2013.

Valtausalueeseen rajoittuvien naapurikiinteistöjen omistajia ei ole katsottu asianosaisiksi, koska hakija on hakemuksessaan ilmoittanut luopuvansa kaivoslain (503/1965) 12 §:n antamasta oikeudesta käyttää valtausalueiden ulkopuolella olevia maa-alueita teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitettulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 9234/1	Teerisuo 8
2. Kaivosrekisterinumero 9234/2	Teerisuo 9
3. Kaivosrekisterinumero 9234/3	Teerisuo 10
4. Kaivosrekisterinumero 9234/4	Teerisuo 11

5. Kaivosrekisterinumero 9234/5	Teerisuo 12
6. Kaivosrekisterinumero 9234/6	Teerisuo 13

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Lisäksi jäljennös päätöksestä toimitetaan asianomaiselle paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Ylä-Kainuu -sanomalehdessä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Oulun hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Pirjo Savolainen
lupakäsittelijä

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Otaksuma perustuu alueellisen geoinformaation tulkintaan, omiin kenttätutkimuksiin sekä vuonna 2009 tehtyihin matalalento-helikopteri-geofysikaalisiin mittauksiin.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Anottujen valtausalueiden malmiotollisuuden (Ni-Cu-Au-PGE) edelleen selvittämiseksi yhtiö arvioi tutkimusohjelmansa ensi vaiheessa käsittävän mm.

- Alueellisen geotiedon perusteella valittujen tutkimusalueiden kevytlinjoitusta geofysiikan maastomittauksineen (magneettiset, sähkömagneettiset).
- Pohjamooreenin/kalliopinnan näytteenottoa iskuporaamalla.
- Valittujen kohteiden edelleen selvittämistä syväkairauksin.

Maasto- ja luonnonsuojelulliset ym. paikalliset olosuhteet huomioiden osa kenttätöistä on tarkoitus toteuttaa talvisaikaan. Varsinaiset maastotyöt on tarkoitus aloittaa sekä urakoitsijattain omien voimin, ja näiden jälkeen päästään mahdollisiin jatkoselvityksiin, kuten alustavien maastotutkimusten tulosten pohjalta valittujen kohteiden syväkairauksiin.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Suomussalmen kunta

Valtaushakemuksen alueella ei ole voimassa tai vireillä olevia rakennuslupia, siellä ei ole myöskään voimassa tai vireillä olevaa asema- tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Valtausalueen Teerisuo 8 sisälle on rajattu metsästysseuran maja ja valtausalueen Teerisuo 13 sisään jää luvittamaton, ilmeisesti vapaa-ajan asutukseen käytetty sauna ja asuinrakennus.

Matkaa lähimpään vakituisesti asuttuun kiinteistöön n. 1,2 km.

Valtaushakemusalue Teerisuo 13 sijaitsee osittain tärkeällä vedenhankintaan sopivalla pohjavesialueella nro 1177777 sekä Jumalis – Hoikansärkän Natura-alueella Nro FI1200764.

Pohjamoreenin tai kalliopinnan näytteenottoa tai edelleen syväkairauksia tulee välttää pohjavesi- ja Natura-alueella tai rajata valtausalue niiden ulkopuolelle.

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Valtausalueella 11 on alueellisesti uhanalaisen lajin haprakynsisammalen (*Dicranum fragilifolium*) havaintopaikka. Laji ei ole rauhoitettu, mutta Kainuun ELY-keskus suosittelee, että tutkimuksissa vältettäisiin paikan luonnontilan muuttamista.

Jumalissärkän – Hoikansärkän Natura-alue (FI1200764), joka on myös harjijensuojeluohjelman aluetta, ulottuu luoteiskärjestään valtausalueiden Teerisuo 12 – 13 reunaan. Hakijan laatimassa Natura-selvityksessä ei ole yksilöity Natura-alueella tehtäviä toimenpiteitä eikä sen perusteella saa käsitystä siitä, minkälaisia luontovaikutuksia Natura-alueeseen kohdistuisi. Kainuun ELY-keskus katsoo, että lupaa syväkairauksiin ja muihin luontovaikutuksiltaan samantasoisiiin tutkimuksiin ei tule myöntää, ennen kuin hakija on esittänyt tarkemman tutkimussuunnitelman ja oman arvionsa Natura-alueeseen kohdistuvista vaikutuksista sekä mahdollisen luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen arviointimenettelyn tarpeesta.

Teerisuo 11 ulottuu länsiosassa Rimpikankaan vedenhankintaan soveltuvaa pohjavesialueelle. Valtausalueiden Teerisuo 12 – 13 itäreunaan ulottuu Jumalissärkän pohjavesialue, joka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi.

Pohjavesialueilla on otettava huomioon, että tutkimuksista ei saa aiheutua päästöjä, vaan esimerkiksi työkoneiden öljyntorjuntaan on varauduttava. Pohjavesialue tai sen läheisyys voi vaikuttaa ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiin, mikäli valtausalueille joskus haettaisiin ympäristölupaa.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Metsähallitus

Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista löytyy esim. Suomen ympäristökeskuksen uhanalaisrekisteristä ja Museoviraston muinaismuistorekisteristä. Koska näistä rekistereistä ei löydy kaikkia Metsähallituksen mailla sijaitsevia luonto- ja kulttuurikohdetietoja, Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiön tulee olla yhteydessä myös suoraan Metsähallitukseen. Samassa yhteydessä voi yhteisesti käydä läpi tutkimusoh-

jelma ja näin yksityiskohtaisesti varmistaa, että metsälain 10 §:n, luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain määrittelemät arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet säilyvät mahdollisimman hyvin.

Mikäli tutkimustöiden yhteydessä on tarvetta poistaa puita tai käyttää Metsähallituksen tieverkostoa, tulee toimijan olla ennakkoon yhteydessä Metsähallitukseen ja sopia toimenpiteistä ja korvauseriaatteista.

Mikäli tutkimusalueella tehdään syväkairauksia, joista jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä putkia, tulisi ne katkaista mahdollisimman läheltä maanpintaa ja niiden päät tulpata.

Valtaushakemuksen kohteet Teerisuo 12 ja 13 sijaitsevat osittain Jumalissärkän-Hoikansärkän alueella, joka on Natura 2000 -verkostoa (FI1200 764). Alue sisältyy myös valtakunnalliseen harjunsuojeluohjelmaan. Suojelun toteutuskeinoina ovat metsä-, maaines- ja vesilaki. Alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa valtausalueen sisällä olevat alueet on päätetty jättää metsätaloustoimien ulkopuolelle.

Sama alue on myös pohjavesialueella, mikä tulee ottaa huomioon liikuttaessa alueella moottoriajoneuvoilla.

Hakijan vastine

Valtaushakemusalueista Teerisuo 12-13 KaivNro 9234/5-6 reunaan sijoittuu Jumalissärkän-Hoikansärkän Natura-alue (FI1200764). Yhtiöllä ei ole tarkoitus tehdä syväkairausta ja pohjareeninäytteenottoa Natura-alueella.

Natura-alueella tehdään ainoastaan maastomittauksia eikä tutkimuksissa tulla käyttämään moottoriajoneuvoja. Suunnitelluilla tutkimuksilla ei heikennetä Natura-alueen arvoa.

Valtaushakemusalueella KaivNro 9234/4 Teerisuo 11 sekä Metsähallituksen että ELY:n lausunnoissa mainitaan alueellisesti uhanalaisesta haprakynsisammalen havaintopaikasta. Yhtiö ottaa tämän huomioon suunnitellessaan tutkimuksia alueella.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrätyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädetyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47-49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Hakemuksen sekä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella voidaan arvioida, kun

otetaan annetut lupamääräykset huomioon, etteivät tutkimukset edellytä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja niiden perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa viisi (5) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään. Kaivoslain (621/2011) 180.2 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen mukaan valtausoikeuden voimassaolon jatkamiseen sovelletaan, mitä lain 61, 66 ja 72 §:ssä säädetään malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta. Kaivoslain (621/2011) 66 §:n 2 momenttiin perustuvan kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.1 §:n mukaan hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi tulee toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen valtausoikeuden voimassaolon päättymistä.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12.3 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 15.3 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvästä ja ohimenevästä vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Valtaajan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Poronhoitolain (848/1990) 2.2 §:n nojalla laissa tarkoitettulla poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Tämän päätöksen mahdollistamassa tutkimustyössä ei voida katsoa käytettävän maata sillä tavoin, että siitä aiheutuu poronhoitolain 2.2 §:ssä tarkoitettulla tavalla huomattavaa haittaa poronhoidolle. Jotta paliskunta voisi kuitenkin tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset poronhoitoon liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoimenpiteistä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa paliskunnalle tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

6. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Selvityksen tulee sisältää tiedot käytetyistä tutkimus- ja työmenetelmistä sekä yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja niiden pääasiallisista tuloksista. Kalenterivuosiokohtaisen selvityksen jättämisen ajankohta ilmenee kulloisestakin kaivosviranomaisen raportointia koskevasta ohjeesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen myötä. Lainkohdan nojalla asiasta on säädetty tarkemmin kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 4 §:ssä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita yksityiskohtaisemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta Tukesin internet-sivuilla julkaistavassa ohjeessa.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Lisäksi ilmoitus on tehtävä asianomaiselle paliskunnalle.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoa-aineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

9. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (646/2011) 28 §:n nojalla valtaajan on järjestettävä jätehuolto sekä noudattaa, mitä jätelain 29 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 72 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty ympäristöön jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n nojalla roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

10. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luovuttuaan valtaukselta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

11. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisella voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4 kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus ennen ryhtymistä lain 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpiin toimenpiteisiin. Tällä varmistetaan sen selvittäminen, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain (86/2000) 61 §:ssä tarkoitettua koetoimin-

tailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

12. Valtaajan tulee sovittaa Natura 2000 -kohteisiin kuuluvilla alueilla tutkimustoimenpiteensä siten, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä alueen Natura-valinnan perusteena olevia luontotyyppisiä tai lajien elinympäristöjä. Natura-alueella sijaitsevan valtausalueen osalta tutkimustoimenpiteet on rajattava jalkaisin ja kannettavilla laitteilla tehtäviin maastotöihin ja -mittauksiin. Koneellinen malminetsintä Natura-alueella ei tämän päätöksen nojalla ole sallittua.

Valtaajan tulee hyvissä ajoin ennen tutkimustöitä esittää kirjallinen tarkennettu tutkimussuunnitelma ELY-keskukselle sekä Metsähallitukselle. Suunnitelma on toimitettava samalla tiedoksi kaivosviranomaiselle. Suunnitelmassa on esitettävä Natura-alueen osalta suoritettavat tutkimustoimenpiteet.

Perustelut: Haetun valtausalueen Teerisuo 12–13 pinta-alasta noin 2,6 ha kuuluu Jumalissärkän - Hoikansärkän Natura-alueeseen.

Tässä päätöksessä sallittujen tutkimustoimenpiteiden osalta on otettu huomioon hakijan tutkimussuunnitelma ja hakijan toimittama Natura-selvitys, joiden perusteella lausunnot hakemuksesta on annettu. Lisäksi on otettu huomioon hakemuksesta annetut lausunnot sekä hakijan vastineessaan toteama, jonka mukaan Natura-alueella ei ole tarkoitus tehdä syväkairausta ja pohjamooreni- näytteenottoa, vaan siellä tehdään ainoastaan maastomittauksia eikä tutkimuksissa tulla käyttämään moottoriajoneuvoja. Edellä esitetyn perusteella ja ottaen huomioon ennalta varautumisen periaatteen kaivosviranomaisen katsoo, että koneellista malminetsintää ei tässä päätöksessä tule sallia Natura-alueelle sijoittuvalla osalla valtausaluetta.

Päätökseen liitetään määräys toimittaa ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle sekä samalla tiedoksi kaivosviranomaiselle tarkempi tutkimussuunnitelma ennen kuin valtaaja aloittaa tutkimustoimet alueella. Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan myös luonnonsuojelulain 65.3 §:n mukainen tiedonsaanti.

Tässä määräyksessä annettujen rajausten jälkeen kaivosviranomaisen on päätöstä tehdessään ollut mahdollista arvioida, ettei luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä ole tarpeen toteuttaa.

Tutkimussuunnitelman esittämisen yhteydessä on mahdollista antaa valtaajalle ohjausta ELY-keskuksen lausunnossa mainitun uhanalaisen lajin tarpeellisuutta huomioon ottamisesta.

13. Tutkimustoimenpiteet tulee suorittaa siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden pilaantumista vaaraa vedenhankintaa varten tärkeäksi luokitellulle Jumalissärkän pohjavesialueelle

Teerisuo 12–13 -alueiden itäreunassa. Mikäli alueella on tarkoitus kairata, on asiasta tehtävä ilmoitus etukäteen ELY-keskukselle.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 8 §:ssä säädetty pohjaveden piilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Päätöksen mukaisesti sallituista tutkimustoimenpiteistä ei arvioida aiheutuvan varsinaista vaaraa pohjavesille, mutta vaaratilanteita voi kuitenkin aiheutua etenkin, jos polttoaineiden ja kemikaalien käytössä laitteiden huollon, käytön ja kunnossapidon osalta ei noudateta erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Mainittujen seikkojen vuoksi valtaajalle on tarpeen antaa määräys olla yhteydessä ELY-keskukseen, mikäli alueella on tarkoitus kairata. Tämä mahdollistaa sen, että ELY-keskus voi tarvittaessa puuttua tutkimustoimenpiteiden laatuun ympäristönsuojelulain nojalla tai antaa tarpeellista ohjausta sekä suorittaa valvontatoimenpiteitä. ELY-keskus voi myös esittää kaivosviranomaiselle lupamääräysten tarkistamista.

Samalla on mahdollista antaa valtaajalle tarvittavaa ohjausta vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen (Teerisuo 11 -alueella) huomioon ottamisesta.

14. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat veloitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteessä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- valtaajan on lupamääräyksen 4 mukaisesti otettava yhteyttä maanomistajiin ennen tutkimustöiden aloittamista, jolloin voidaan sopia tutkimustöiden yhteydessä huomioon otettavista seikoista, kuten poistettavista puista ja teiden käytöstä.
- lausunnoissa mainitun uhanalaisen lajin ja pohjavesialueiden osalta viitataan lupamääräyksiin 12 ja 13 perusteluissa mainittuun ja lupamääräykseen 14 sekä pohjavesialueen osalta myös lupamääräykseen 9.
- kunnan lausunnossa mainitun metsästysseuran majan ei katsota olevan kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdassa tarkoitettu rakennus, joka olisi valtauksen este. Kyseistä rakennusta ei siten ole rajattu valtausalueen ulkopuolelle.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)
Kaivoslaki (621/2011)

Kaivosasetus (663/1965)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Hallintolaki (434/2003)
Jätelaki (646/2011)
Ympäristönsuojelulaki (86/2000)
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus maksullisista suoritteista (1146/2009)
Poronhoitolaki (848/1990)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **5.12.2013**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Oulun hallinto-oikeus

käyntiosoite: Isokatu 4, 90100 Oulu

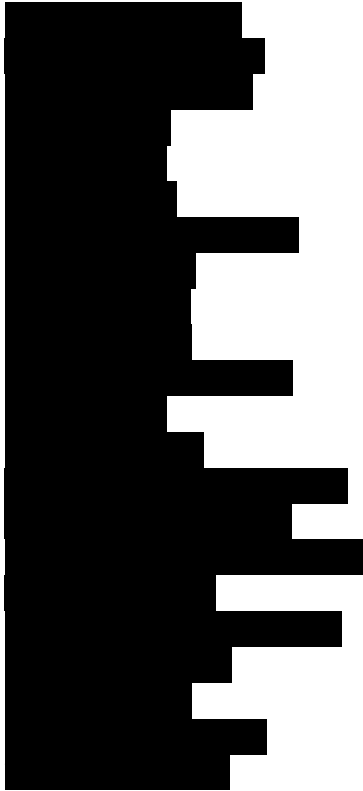
postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

telekopio: 029 56 42841

sähköposti: oulu.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

